

Za Večernji list piše mr. sc. Andrej Plenković,
HDZ-ov zastupnik u Europskom parlamentu

Tri bitne teme početnog iskustva Hrvatske u EU

Prošle godine Vlada i Predsjednik organizirali su europske izbore na način da su ostavili samo 43 dana od raspisivanja do održavanja izbora. Bila je to višestruko loša odluka. Birači nisu imali vremena ni informacija da se upoznaju s ovlastima Europskog parlamenta.

Nakon uspješnog referenduma o pristupanju Europskoj uniji u siječnju 2012. godine za koji je najveći dio kampanje odradila HDZ-ova Vlada, Kukuriku koalicija nije nastavila provoditi informativnu kampanju o politikama EU. Rezultat tog propusta je apsurd da se Hrvatska više od 20 godina trudila postati članica EU, a samo je malo više od 20 posto birača pronašlo motiv da demokratski legitimira prve hrvatske zastupnike u Europskom parlamentu. Razdvajanjem europskih i lokalnih izbora, Vlada je nepotrebno potrošila 85 milijuna kuna kojima je mogla kupiti novu zgradu Stalnog predstavništva pri EU u Bruxellesu, a za koju je izdvojila dodatnih 87 milijuna kuna. Toliko o proračunskoj racionalnosti Vlade.

Demokratski legitimitet – motivirati građane za europske izbore 25. svibnja. Naučene lekcije iz 2013. mogu se ispraviti na tri načina. Prvi je provođenjem institucionalne pretkampanje pod nazivom "Biraj. Djeluj. Utječi.", koju provodi Europski parlament u svim članicama, dok Vlada sa svojom informiranjem građana još nije počela. Drugi je intenzivnim radom nas aktualnih europskih zastupnika, koji imamo odgovornost i inovativnu ulogu na hrvatskoj političkoj sceni, da predstavimo hrvatskim građanima relevantnost Europskog parlamenta. Stoga redovito zajedno sa stranačkim kolegama obilazim hrvatske županije i držim predavanja o nizu

aspekata EU i političkoj platformi HDZ-a i EPP-a. Treći je znatno kvalitetnije praćenje europskih tema kroz medije. Očekujem strukturiranu raspravu i sučeljavanja tijekom izborne kampanje, koja su lani u nacionalnim medijima potpuno izostala. Europske teme su i lokalne teme te građani imaju pravo znati što kandidati u svojim programima nude.

Vladavina prava – slučaj Perković razotkrio nedoraslost Kukuriku u europskim poslovima.

Vladajuća koalicija nije adekvatno pozicionirala Hrvatsku u EU, niti se identificirala s postignućima pristupnih pregovora. Taj dojam imam od samog početka rada Vlade koja, još dok je trajao pretpristupni monitoring, nije oklijevala mijenjati zakone koji su bili dijelom pregovaračkog procesa npr. o policiji, o sprečavanju sukoba interesa, o HRT-u itd. Kulminacija nezrelosti dokazana je 28. lipnja 2013. godine, kada je vladajuća koalicija izmijenila Zakon o pravosudnoj suradnji protivno dogovorenim u pregovorima i bez konzultacija s Europskom komisijom. Nakon što je njemačka kancelarka Angela Merkel svojim posramila Vladu otkazivanjem dolaska na proslavu ulaska u EU u Zagreb, uslijedio je sukob s Komisijom uz riskiranje suspenzije sredstava za pripremu Schengena. Pod pritiskom vladajuća većina je ukinula odredbu o vremenskom ograničenju primjene uhidbenog naloga. Pokušaj vladajućih da na metodološki i sadržajno nedopustiv način provedu izmjene Ustava doživio je pravi fijasko.

A da se pritisak na sudbenu vlast, koji su kroz neimenovane izvore puštali kroz medije zadnjih dva mjeseca, dogodio u vrijeme pregovora o poglavljima 23. i 24., sumnjam da bi Hr-

vatska danas bila članica EU. Na kraju je ipak došlo do onog za što se HDZ zalagao, a to je da o Europskom uhidbenom nalogu u ovom i drugim slučajevima ne smije odlučivati politika nego sudovi. Cijela poanta ovog instituta jest da na razini EU ostvaruje svrhu izbjegavanja nekažnjivosti. On omogućuje i ubrzani postupak predaje vlastitih državljana zbog kojeg je i Hrvatska 2010. mijenjala Ustav na što tadašnja oporba naravno nije imala primjedbi. Vladavina prava je i obveza utvrđivanja istine.

Proračunska sredstva EU i Europski semestar – poluge za gospodarski opravak.

Prihvatanjem proračuna Europske unije za 2014. godinu, koji je u apsolutnom iznosu za 6 posto manji nego 2013. godinu, Europski parlament je pokazao uvažavanje gospodarske i fiskalne situacije u državama članicama, te predstavlja korak naprijed u pogledu ostvarivanja rasta, smanjivanja nezaposlenosti i bolje konkurentnosti te osigurava sredstva za plaćanja u poljoprivredi i kohezijsku politiku, mala i srednja poduzeća, zapošljavanje mladih, obrazovanje i inovacije. Proračunskim okvirom EU za razdoblje 2014.-2020., Hrvatskoj će na raspolaganju biti otprilike 85 milijardi kuna, što je dvije trećine jednogodišnjeg Državnog proračuna. Aktualna Vlada treba se fokusirati da taj novac bude prava dodatna vrijednost nacionalnom razvoju i investicijski

Očekujem strukturiranu raspravu i sučeljavanja tijekom izborne kampanje za EP, koja su lani u nacionalnim medijima potpuno izostala

zamašnjak u situaciji kad država nema dovoljno novca u svom proračunu za pokretanje gospodarstva. Stoga argumentirane kritike HDZ-a prema Vladi zbog sporosti u raspisivanju natječaja i apsorpciji sredstava imaju za cilj da se središnja administracija više angažira i pomogne županijama i lokalnoj samoupravi da pripreme kvalitetne projekte.

Zbog utvrđenog postojanja prekomjernoga proračunskog manjka i činjenice da će razina javnog duga u 2014. godini prijeći razinu od 60 posto BDP-a, Vijeće je formalno usvojilo Preporuku o okončanju prekomjernog deficita u Hrvatskoj, a slijedi i procedura makroekonomskih neravnoteža. Postupak prekomjernog deficita trajat će tri godine, a Hrvatska će o poduzetim konsolidacijskim mjerama na prihodovnoj i rashodovnoj strani proračuna svakih šest mjeseci izvještivati Europsku komisiju. Cilj je da Hrvatska svede deficit na razinu ispod 3 posto BDP-a i to u 2014. godini na 4,6 posto, u 2015. godini na 3,5 posto, a 2016. godine na 2,7 posto BDP-a, te smanji razliku između postojeće razine javnog duga i referentne razine od 60 posto BDP-a. Kroz nastavak dijaloga s Europskom komisijom u okviru Europskog semestra, Hrvatska treba nastaviti sa strukturnim reformama koje mogu dovesti do održivosti i stabilnosti javnih financija, umjesto poduzimanja neodgovarajućih jednokratnih poteza koje Europska komisija u startu ne odobrava. U tom pogledu za ostvarivanje gospodarskog rasta u uvjetima članstva u EU ključno je nastaviti s fleksibilizacijom tržišta rada, povećanjem učinkovitosti državne uprave i pravosuđa, te stvaranjem povoljnijeg ozračja za ulaganje i poslovanje u Hrvatskoj.